

Uppgifter 3: Talteori

Marco Kuhlmann och Victor Lagerkvist

Delbarhet

3.51 Sant eller falskt? Motivera med delbarhetsdefinitionen.

a) $5 \mid 510$

c) $3 \nmid 438$

b) $4 \mid 116$

d) $6 \mid 404$

3.52 Ange de positiva delarna till talen

a) 12

c) 17

b) 32

d) 30

3.53 För vilka värden på heltalet a gäller att $a \mid 0$?

3.54 Visa att följande tal är delbara med 7.

a) $21 \cdot 242$

b) $35 + 77$

c) $14 \cdot 62 + 15 \cdot 63$

3.55 För ett positivt heltal a betecknar $s(a)$ summan av alla dess positiva delare, med undantag av talet själv. Exempel: $s(12) = 1 + 2 + 3 + 4 + 6 = 16$. Talet a kallas

fattigt om $s(a) < a$, *rikt* om $s(a) > a$, *perfekt* om $s(a) = a$.

a) Det finns ett perfekt tal som är mindre än 10. Vilket är talet?

b) Vilka tal a i intervallet $25 \leq a \leq 30$ är fattiga tal, rika tal respektive perfekta tal?

Primtal

- 3.56 Är talet ett primtal? Om inte, dela upp talet i primfaktorer.
- a) 27   b) 29   c) 54   d) 93
- 3.57 Ett Mersennetal är ett tal av typen $m = 2^p - 1$, där p är ett primtal. Ett Mersenneprimtal är ett Mersennetal som också är ett primtal. Mersenneprimtal är förhållandevis lätta att hitta. Hittills¹ har 51 Mersenneprimtal hittats; det största av dessa är också det största kända primtalet. Det är okänt huruvida det finns oändligt många Mersenneprimtal.
- a) Det finns två Mersenneprimtal som är mindre än 10. Vilka är talen?
b) Ange ett Mersennetal som inte är ett Mersenneprimtal.

Kvot och rest

- 3.58 Beräkna kvoten k och resten r vid följande divisioner.
- a) $\frac{47}{6}$ b) $\frac{152}{7}$ c) $\frac{2}{4}$ d) $\frac{207}{9}$
- 3.59 En analog klocka visar 20 minuter över nio. Vad visar samma klocka om
- a) 100 timmar   b) 730 minuter
- 3.60 Visa att om talet som bildats av de två sista siffrorna i ett tal $n \geq 0$ är delbart med 4, så är också n delbart med 4.

Största gemensamma delare

- 3.61 Bestäm största gemensamma delaren till följande tal:
- a) 18 och 150   e) 936 och 248
b) 238 och 510   f) 364 och 7448
c) 650 och 3850   g) 2509 och 1621
d) 600 och 650   h) 1547 och 221

---

¹mars 2021

3.62 Två tal heter *relativt prima* om deras största gemensamma delare är 1. Vilka av följande talpar är relativt prima?

a) 12 och 35

c) 325 och 4851

b) 438 och 588

d) 1625 och 2499